

Karma joga

Svami Vivekananda

Karma joga

 Bird Publisher
2010

Naslov izvirnika: Karma-Yoga, Swami Vivekananda

Swami Vivekananda, 1921
© Bird Publisher, 2010

Založba:

Bird Publisher

DP, založništvo, d.o.o., Levčeva ulica 13, 1234 Mengeš

Telefon: +386 (0)1 723 78 28

E-pošta: info@bird-publisher.com

www.bird-publisher.com

Urednik: Damjan Plut

Prevod: Marjana Kos

Lektura: Jasmina Zupanc

Priredba besedila: Damjan Plut

Oblikovanje in prelom strani: Valerija Križnik

Tiskano: avgusta 2010

Naklada: 900 kosov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno reproducirati, prenašati ali uporabljati v izvirniku ali v prevodu v kakršni koli obliki in s katero koli tehniko, elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali s katerim koli sistemom za shranjevanje, obdelavo in prenos podatkov razen z vnaprejšnjim pisnim dovoljenjem založbe.

Vsebina

Karma in njen učinek na človekov značaj	7
Vsakdo je veličasten, kadar je, kar je v resnici	17
Skrivnost človekovega delovanja in dela	33
Kaj je dolžnost?	45
Pomagamo samo samim sebi in ne svetu	57
Nenavezanost pomeni popolno zanikanje samega sebe	69
Svoboda	85
Ideal karma joge	103
Nekaj iz življenja Svamija Vivekanande	116
Beseda urednika k slovenskemu prevodu Karma joge	117

Hami Sun

Karma
in njen učinek
na človekov značaj

ikarmir

Izvor besede karma najdemo v korenu besede kri, ki pomeni delovati. Vse, kar naredimo, je karma. V tehničnem smislu ta beseda pomeni vplive človekovega delovanja, v metafizičnem smislu pa učinke, katerih vzrok so naša pretekla dejanja. A v karma jogi beseda karma pomeni preprosto: delovanje. Cilj človeštva je znanje, kar je tudi ideal vzhodne filozofije. Cilj človeka je vedenje in ne užitek, saj užitek in sreča nista trajna. Motimo se, če menimo, da je cilj našega življenja užitek. Vzrok vsega trpljenja na tem svetu je, ker ljudje nespametno mislijo, da si je treba prizadevati za užitek. Sčasoma človek spozna, da je znanje tisto, h kateremu stremi, in ne sreča. Užitek in bolečina sta velika učitelja in človek se prav toliko nauči iz dobrega kot iz zla. Ko se izkušnje užitkov in bolečin srečajo z dušo posameznika, se vanjo odtisnejo različni vtisi. Človekov značaj je posledica teh kombiniranih vtisov. Značaj kateregakoli človeka je v resnici samo skupek stremljenj, seštevek nagnjenj, ki se oblikujejo v umu. Trpeti in biti srečen sta pri oblikovanju značaja posamezniku enakovredna dejavnika. In prav tako imajo na njegovo oblikovanje enak vpliv izkušnje dobrega in slabega. Včasih se ljudje več naučijo, ko trpijo, kot takrat, ko so srečni. Preučeval sem značaje veličastnih ljudi iz zgodovine in upam si reči, da so se v veliki večini primerov naučili več iz izkušnje trpljenja kot sreče, kot tudi več takrat, ko so bili revni kot bogati. Težavno življenje je bolj spodbudilo njihov notranji ogenj kot pohvala.

Seveda človek to vedenje že ima v sebi. Vse, kar moramo vedeti, je že v nas, ne pride nekje od zunaj. Ko rečemo, da človek nekaj ve, bi bilo v strogem psihološkem jeziku bolj korektno reči, da to odkrije ali odstre. Vse, česar se naučimo, pravzaprav odkrijemo s tem, ko odstrimo tančico z naše duše. Le-ta je vir neskončnega znanja. Trdijo, da je Newton odkril gravitacijo. Ali jo je pobral nekje v kotu, kjer je čakala nanj? To odkritje je bilo že v njegovem lastnem umu, in ko je prišel čas, je to tam tudi odkril. Vse znanje tega sveta izvira iz uma. V vašem lastnem umu obstaja neskončna knjižnica univerzuma. Zunanji svet je samo spodbuda in priložnost, ki ljudi spodbudi k preučevanju njihovega uma, a tudi v tem primeru velja, da je predmet preučevanja vedno človekov um. Ko je Newton opazoval padec jabolka z drevesa, ga je to spodbudilo k preučevanju lastnega uma. V

svojem umu je na novo povezal vse prejšnje miselne zaznave in med njimi našel nov pomen, ki ga človeštvo pojmuje kot zakon gravitacije. Povod za to odkritje ni bil zunanji (jabolko) in ne jedro planeta zemlja. Vse znanje, najsi bo posvetno ali duhovno, je v človekovem umu. Pogosto je videti, kot da je posamezniku skrito, zato pravimo, da se ljudje, ko počasi odstirajo tančico neznanja, učijo. S tem ko v tem procesu razkrivanja vedenja napredujejo, vse več vedo. Človek, ki je odstrl posamezno tančico neznanja iz svoje duše, več ve, človek z debelo tančico je neveden in človek, ki jo je popolnoma odstranil, velja za vsevednega. Vsevedni ljudje so v preteklosti že živeli in verjamem, da se bodo pojavili tudi v prihodnje. Veliko jih bo. Znanje obstaja v umu tako kot ogenj v koščku kresilnega kamna, in spodbuda zunanje izkušnje je tisto, kar ga potisne na plan. Takšno dogajanje je lastno vsem človekovim čustvom in dejanjem, solzam in nasmehom, radosti in trpljenju, joku in smehu, prekletstvom in blagoslovom, pohvalam in grajam. Če umirjeno preučujemo sami sebe, spoznamo, kako se je vse to zaradi številnih življenjskih izkušenj porodilo iz naše notranjosti. Rezultat je to, kar smo. Vse te življenjske izkušnje skupaj imenujemo karma – delo, delovanje. Vsak mentalni in fizični udarec naši duši, ki je iz nje izkresal ogenj in omogočil, da smo odkrili lastno moč spoznanja in znanje, je karma v najširšem pomenu besede. Vsi ljudje torej s svojim delovanjem nenehno ustvarjamo karmo. Ko govorim, je to karma. Ko poslušate, je to karma, dihaje je karma, hoja je karma. Vsako naše delovanje v fizičnem svetu in razmišljanje posledično zaznamo kot karmo.

Nekatere dejavnosti človeka so pravzaprav skupek velikega števila njegovih majhnih opravil. Kadar stojimo blizu obale in slišimo valove butati ob prod, pomislimo: »Kakšen veličasten zvok«. A ljudje vedo, da en val sestavlja na milijone majhnih valov. Vsak od teh proizvaja zvok, a ga ne slišimo, slišimo ga šele, ko se združijo v velik val. Tudi utrip človeškega srca je aktivnost. Posamezne oblike našega delovanja lahko čutimo in postanejo otipljive, hkrati pa so skupek številnih manjših aktivnosti. Če želite oceniti človekov resnični značaj, zato ne glejte njegovih velikih dosežkov. Vsak bedak je lahko v določenem trenutku videti kot heroj. Človeka opazujte pri

njegovih najbolj običajnih opravilih in opazili boste odsev njegovega resničnega značaja. Ob velikih priložnostih lahko celo manj razviti ljudje pokažejo določeno mero veličastnosti. A resnično veličasten je človek, čigar značaj je ne glede na okoliščine vedno veličasten.

Karma je najmočnejša sila, ki vpliva na človekov značaj. Človek kot središče k sebi privlači vse sile univerzuma. V svojem središču jih zliva v eno in ponovno v velikem toku pošilja navzven. Resnični človek je kot tako središče vsemogočen in vseveden. K sebi privlači celoten univerzum kot tudi dobro in slabo, trpljenje in srečo. Vse to priteka k njemu in se zbira okoli njega in iz vsega tega človek ustvarja in pošilja navzven mogočen tok hotenja, ki ga imenujemo značaj. Tako kot je posamezniku dano privlačiti karkoli, ima tudi moč odpošiljanja.

Vse aktivnosti v današnjem svetu, vse spremembe v človeški družbi, vse delovanje okoli nas so samo odraz človeških misli, razodevanje človeške volje. Vsi stroji in instrumenti, mesta, ladje in orožje so samo takšna manifestacija. Človek s svojim značajem ustvarja voljo, njegov značaj pa se oblikuje pod vplivom karme. Takšna, kot je človekova karma, takšna je manifestacija njegove volje. Vsi ljudje z mogočno voljo so bili izredni delavci, velike duše. Njihova volja je bila tako močna, da so lahko postavili svetove na glavo. To so razvijali z vztrajnim delom v več življenjih skozi stoletja. Tako mogočne volje, kot sta jo imela Buda ali Jezus, ni mogoče razviti v enem samem življenju ali kot dedno pridobljene. Znano je, da so bili njihovi očetje navadni ljudje. Nobenega zapisa ni, da bi njihovi očetje kdaj rekli kakšno besedo v dobro človeštva. Živeli so in živijo številni tesarji, podobni Jožefu. Prav tako v zgodovini najdemo številne nepomembne kralje, podobne Budovemu očetu. Če bi bila človekov značaj in volja dedna, kako bi potem lahko razložili dejstvo, da je ta nepomemben princ, ki ga morda niso ubogali niti lastni podložniki, imel sina, ki ga časti polovica človeštva? Kako bi pojasnili ogromno razliko med tesarjem in njegovim sinom, ki ga človeštvo časti kot boga? Tega ni mogoče pojasniti s teorijo dednosti. Od kod je prišla mogočna volja, s katero sta Buda in Jezus preplavila svet? Od kod izvira ta akumulirana sila? Obstajala je skozi stoletja, se neprestano

krepila, dokler je nista Buda in Jezus ponesla med ljudi. Tako je njeno moč čutiti še dandanes.

Vse to določa karma z delovanjem. Človeku se nič ne zgodi, česar ne bi bila posledica njegovih dejanj oziroma razmišljanj. Tak je večni zakon. Včasih lahko menimo, da ni tako, a sčasoma spoznamo to modrost. Človek si lahko vse življenje prizadeva, da bi bil bogat, pri tem lahko ogoljufa na tisoče ljudi, a na koncu ugotovi, da si na tak način ni zaslužil biti bogat in življenje zanj postane nadloga in težavno. Lahko kopičimo stvari za fizično zadovoljitev užitek, a resnično naše je samo to, kar smo si zaslužili. Noro bi bilo kupiti vse knjige tega sveta, da bi jih imeli v svoji knjižnici, a prebrali boste lahko samo tiste, katerih vredni ste. To, česar je človek vreden, pa je odvisno od njegove karme. Naša karma določa, kaj si zasluži in kaj lahko posedujemo. Odgovorni smo za to, kar smo, in mammo moč, da iz sebe ustvarimo, karkoli si želimo postati. Če je to, kar smo zdaj, posledica naših preteklih dejanj, iz tega nedvomno sledi, da karkoli želimo biti v prihodnosti, lahko ustvarimo s svojim sedanjim delovanjem in razmišljanjem. Zato je dobro vedeti, kako delovati. Rekli boste: »Kakšno korist imam od tega, da se naučim, kako delovati? Vsakdo na tem svetu deluje na nek način.« S takšno svojo aktivnostjo samo zapravljate energijo. Glede karma joge Gita pravi, da gre za opravljanje dela z bistrostjo, gre za znanost: kadar vemo, kako delati, lahko dosežemo najboljše rezultate. Pomnite, da vsaka dejavnost pomeni preprosto prinesiti na plan moč uma, ki je že v ljudeh, in to zato, da se prebudi duša. Vsak človek že ima to moč in znanje v sebi. Različna opravila posameznika so kot izkušnje, ki jo prinesejo navzven in prebudijo v človeku veličastnost.

Motivi človekovega dela so različni. Brez motiva ljudje sploh ne morejo delati. Nekateri želijo postati slavni in delajo za to, drugi hočejo denar in delajo za denar. Drugi hočejo moč in delajo za moč in vpliv, in nekateri bi radi prišli v nebesa in delajo v tej smeri. Na Kitajskem, na primer, želijo po smrti zapustiti naziv in tak naziv lahko pridobijo samo posmrtno. In konec koncev je pridobivanje naziva bolje urejeno kot pri nas. Kadar na Kitajskem posameznik naredi kaj izjemno dobrega, podelijo njegovemu pokojnemu očetu

স্বামী বিবেকানন্দ
One infinite mind & body - beyond thought
beyond qualities - I know damn little

Swami Vivekananda

Svami Vivekananda v Chicagu, 1893

**»Eno neskončno čisto in sveto – onkraj misli, onkraj kvalitet, klanjam se ti.«
Svami Vivekananda**

(Besedilo iz slike, ki ga je Vivekananda napisal v jeziku bengali in angleščini)

Nekaj iz življenja Svamija Vivekanande

Svami²⁴ Vivekananda se je rodil v Kalkuti, v aristokratski družini leta 1863. Starši so močno vplivali na njegov razvoj – oče z ostrim razumom in mati s svojim religioznim temperamentom. Od otroških let naprej je kazal nagnjenje k duhovnosti in spoznanju boga. V iskanju človeka, ki bi mu lahko neposredno pokazal realnost boga, je naletel na Ramakrišno in postal njegov učenec. Njegov guru ga je naučil Advaita Vedante²⁵ in tega, da vse religije razkrivajo resnico in da je služenje drugemu človeku najbolj učinkovit način čaščenja boga. Po smrti svojega guruja je Svami Vivekananda postal potujoči menih, tako potoval po indijskem polotoku in spoznaval razmere v Indiji. Nato se je odpravil v Chicago, kjer je kot delegat leta 1893 predstavljal Indijo na Skupščini svetovnih religij. Kot večšega govornika so ga v Združenih državah Amerike vabili na številne forume, predaval je na raznih univerzah in v mnogih klubih. V Ameriki, Angliji in nekaj drugih evropskih državah je nato imel vrsto javnih in zasebnih predavanj, na katerih je razširjal modrosti Vedante, joge in hinduizma. Bil je tudi ustanovitelj vedantskega združenja v Združenih državah in Angliji. Leta 1897 po svoji vrnitvi v Indijo je tam ustanovil meniški red in misijon Ramakrišne. To je še danes zelo pomembna filantropska in duhovna organizacija. Svami Vivekananda velja za enega glavnih graditeljev narodne zavesti Indije. S svojimi učenji je močno vplival tudi na druge narodne voditelje in modrece Indije, kot so Mahatma Gandhi, Džavaharlal Nehru, Aurobindo Ghosh in drugi.

Rojen: 12. januarja 1863 v Kalkuti, Bengal, Indija, kot Narendranath Duta. Umrl: 4. julija 1902 v kraju Belur Math blizu Kalkute, star 39 let.

(Vir: Wikipedia)

---

²⁴ Svami — učitelj; dobesedno tisti, ki gospodari nad svojim umom.

²⁵ Advaita Vedanta — filozofija Vedante, ki pravi, da je Vzvišeno bitje (Brahman) večna in nespremenljiva realnost.

Beseda urednika k slovenskemu prevodu Karma joge

Živeti v tem času krize nebrzdanega materializma, vsesplošnega sebičnega hlepenja po več in več denarja, slavi, ugledu, vilah, novih avtomobilih in drugih stvareh, lahko človeku predstavlja svojevrsten izziv. Velikokrat ste se že mogoče tudi vi vprašali, od kod vsa ta jeza v ljudeh, občutki manjvrednosti, zavisti, bolečin in nenehno nezadovoljstvo s samim seboj, drugimi in razmerami, ki ljudi obdajajo. Kot da nasprotje vsega tega v sedanji družbi sploh ne bi več obstajalo. Človek včasih kar ne more verjeti svojim očem. Ko bi le lahko tudi človek moderne družbe v sebi spet našel ravnotežje, notranji mir in zadovoljstvo in bi se že s tem veliko reči samih po sebi uredilo.

A kako naj to stori? Katero pot ubrati, da bi človek spet lahko postal svoboden in se osvobodil vsega tega bremena ponavljajočega se življenjskega vsakdana, polnega obveznosti. Ker imam kot urednik založbe to srečo oziroma vlogo, da vendarle lahko vsaj malce vplivam na izbiro besedil, ki kasneje zagledajo luč sveta v obliki tiskane knjige, mi je ob neki priložnosti tihi notranji glas prišepnil, da bi Karma joga bila tisto pravo besedilo. Sprva se sploh nisem zavedal, kako je to delo Svamija Vivekanande v resnici aktualno in kako bi lahko osvežilo pogled, pot in življenje prenekateremu Slovencu.

Marsikdo se v naši krščanski civilizaciji že, ko zasliši besedo karma, zdrzne, če ne celo prestraši. Ljudje pogosto to besedo v svojih predstavah nezavedno enačijo s predstavo pekla oziroma slabega, o katerem se v slovenskih domovih veliko govori. Vendarle karma ni sama po sebi nič takšnega, je zgolj večna možnost izbire v življenju, in sicer izbire, kako bi radi v življenju živeli. In ta naša izbira je v tem, da lahko povsem svobodno izberemo med dobrim in slabim. Od takih naših odločitev in dejanj je potem tudi odvisno, kakšne posledice se bodo v našem življenju pojavile in kako bomo živeli.

Če s tem (s svojimi dejanji, čustvovanji in v mislih) drugim delamo in želimo slabo, bo to po zakonu vzroka in posledice, o katerem je govor pri karma jogi, v naša življenja prineslo nekaj podobnega tudi za nas, in sicer kot dar. In tako pridobljeno darilo je lahko tudi dobro, ker smo drugim s svojimi različnimi dejanji pomagali in o njih dobro mislili ter jim dobro želeli. Ali se človek ne bi lahko že ob tem, da lahko izbere med dobrim in slabim, počutil svobodnega? Res, te svobode mu ne more nihče vzeti, in tudi odgovornosti, ki jo to prinaša njemu, drugim ljudem in svetu, ne. Temu se na tem planetu pač, ali raje na srečo, ni mogoče izogniti.

Učenja karma joga iz te knjige nudijo razlago za tisto, kar se danes zdi mnogim nerazumljivo, nedosegljivo in kot izgnano iz raja. In nebesa ali pekel niso nekaj, v kar gredo ljudje po svoji smrti, to je čista iluzija, saj že samo življenje v sebi vsebuje smrt in če hočemo živeti, moramo tudi umreti. Vendarle pa lahko da drži trditev, da »iz nič nastaneš in se v nič povrneš«. Tukaj si zato, da si nabereš izkušnje in se skozi njih učiš, in nič ni narobe s tem, da se želiš osvoboditi od vezi tega sveta. Nasprotno, karma joga vsem nam nudi ustrezno metodo nesebičnega delovanja v tem svetu, s katero se človek lahko še za časa tega življenja osvobodi.

Marsikdo se dandanes vprašuje, kako in če sploh se je mogoče osvoboditi vsega tega pritiska in bremen življenjskih okoliščin. Je rešitev umik v osamo ali kaj drugega? S samoizolacijo ne boste nič dosegli, pravijo karma jogiji, raje se podajte v svet in aktivno živite med ljudmi, a ne sebično, temveč nesebično. Če se boste lahko odpovedali rezultatom svojega dela, zahtevam in pričakovanjem nagrad in delovanju za sebe – torej sebičnosti – in nesmotrnemu zadovoljevanju vedno novih želja, predsodkom in večkrat povsem umetno ustvarjenim in zato nepotrebnim potrebam, ste že na dobri poti.

Ta knjiga na povsem logičen in zdravorazumski način kaže na to, da je možno že sedaj živeti kot popolnoma svoboden in osvobojen posameznik in to v prav tej družbi in okoliščinah, v katerih sedaj živijo ljudje. Kot to pove Svami Vivekananda: Živeti med ljudmi in v tem svetu tako svobodno kot cvet lotosa v vodi. Le-tega se voda namreč ne more niti dotakniti, lahko samo spolzi mimo.

Doktrina nenavezanosti človeka na vse zunaj njega je tista drža, ki si jo zastavi za cilj vsak pravi karma jogi. In pot, ki vodi tja, je postopno odvezovanje od vezi, ki si jih je človek sam pripel k svojim nogam.

A kot vam je verjetno že znano: razpravljanje o svetilki še ne bo prižgalo luči in tako nas tudi zgolj razpravljanje o karma jogi ne bo osvobodilo. Zato, dragi karma jogiji, raje kar začnite.

Damjan Plut
V Mengšu, 24. aprila 2010